

Svetový deň hepatitídy 2021: Ako sa chrániť pred „žltáčkou“

Hepatitída je zápalové ochorenie pečene, ktoré spôsobuje poškodenie a deštrukciu pečeneových buniek. Hovorovo sa zvykne označovať slovom „žltáčka“.

Podľa príčiny ochorenia existuje niekoľko druhov hepatitíd, pričom najčastejším pôvodcom hepatitídy sú hepatotropné vírusy napádajúce pečeň - VHA, VHB, VHC, HDV, VHE.

Pozornosť Svetovej zdravotníckej organizácie a Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb sa sústreďuje najmä na hepatitídu typu B a hepatitídu C, ktoré bez liečby prechádzajú do chronickej hepatitídy, spôsobujú vážne zdravotné problémy, cirhózu či karcinóm (rakovinu) pečene. V súvislosti s hepatitídou na svete zomrie jeden človek každých 30 sekúnd.

Pri príležitosti Svetového dňa hepatitídy (každoročne 28. júla) vám prinášame stručný prehľad o výskyte a prevencii piatich najrozšírejších typov hepatitídy:

Hepatitída typu A

- Ide o takzvanú „chorobu špinavých rúk“. Dôsledne odporúčame dodržiavať hygienu, dodržiavať hygienické pravidlá, aj počas cestovania, používať pitnú vodu, umývať šaláty a ovocie pitnou vodou, umývanie zubov pitnou vodou, pozor na morské plody a podobne.
- Má typický charakter nákazy neovplyvnenej celoplošným očkovaním, objavuje sa v štvor až päť ročných cykloch.
- V roku 2020 sme zaznamenali 11 prípadov, v priebežnej štatistike za rok 2021 zatiaľ evidujeme 4 prípady.
- Proti VHA je možné sa dať zaočkovať na vlastnú žiadosť.

Hepatitída typu B

- VHB sa môže prenášať telesnými tekutinami infikovanej osoby, vrátane sexuálneho styku, tetovania a piercingu. Rizikové sú osoby, ktoré si aplikujú drogy injekčne.
- V posledných pätnástich rokoch udržiava na nízkej úrovni, najmä vďaka očkovaniam.
- V roku 2020 sme zaznamenali 18 prípadov akútnej hepatitídy, v priebežnej štatistike za rok 2021 zatiaľ evidujeme 5 prípadov.
- Chronickú formu ochorenia sme za rok 2020 zaznamenali u 72 ľudí, v priebežnej štatistike za rok 2021 zatiaľ evidujeme ďalších 32 prípadov.
- Štatistika však býva podhodnotená, pretože infekcia neraz prebieha bez jasných príznakov.
- Vzhľadom na závažné riziká proti VHB očkujeme už deti v rámci povinného pravidelného očkovania. Proti VHB je možné sa dať zaočkovať aj na vlastnú žiadosť.
-

Hepatitída typu C

- Ide o nákazu zatiaľ neovplyvniteľnú očkovaním, nakoľko ešte vakcína neexistuje.
- V roku 2020 sme zaznamenali 16 prípadov akútnej hepatitídy, v priebežnej štatistike za rok 2021 zatiaľ evidujeme 6 prípadov.
- Chronickú formu ochorenia sme za rok 2020 zaznamenali u 194 ľudí, v priebežnej štatistike za rok 2021 zatiaľ evidujeme ďalších 6 prípadov.

- Počet hlásených ochorení je relatívne nízky. Štatistika však môže byť podhodnotená, pretože infekcia neraz prebieha bez jasných príznakov.
- VHC sa môže prenášať aj sexuálnym stykom, pri tetovaní či piercingu. Rizikové sú osoby, ktoré si aplikujú drogy injekčne.

Hepatitída typu D

- Vyskytuje sa hlavne ako superinfekcia chronických nosičov HBV alebo ako koinfekcia. Zhoršuje priebeh vírusovej hepatitídy B.
- V našich podmienkach sa vyskytuje zriedkavo.
- V roku 2020 ani priebežne za 2021 sme nezaznamenali žiadny prípad akútnej hepatitídy.
- Za rok 2020 evidujeme jeden prípad chronickej hepatitídy, za 2021 priebežne žiaden.

Hepatitída typu E

- Ide o takzvanú „chorobu špinavých rúk“. Dôsledne odporúčame dodržiavať hygienu, dodržiavať hygienické pravidlá, aj počas cestovania, používať pitnú vodu, umývať šaláty a ovocie pitnou vodou, umývanie zubov pitnou vodou, pozor na morské plody a podobne.
- Chorobnosť na mierne stúpa, prípady u nás sú spojené s konzumáciou rôzneho typu mäsa, ale aj s cestovaním. Časť prípadov sa nepodarí objasniť.
- V roku 2020 sme zaznamenali 55 prípadov akútnej hepatitídy, v priebežnej štatistike za rok 2021 zatiaľ evidujeme 29 prípadov.

Vypracoval: Odbor komunikácie v spolupráci s Odborom epidemiológie ÚVZ SR